

szeri, tökéletes és elégséges áldozat. Azt, amit Krisztus egyszer véghez vitt, nem lehet megismételni; ahhoz, amit véghez vitt, semmit sem lehet hozzáadni. Amikor a Krisztus áldozata és az Eucharisztia közötti kapcsolatot kifejezzük, sohasem szabad a keresztény hitnek ezt az alaptételét elhomályosítanunk." Egyházunk hite szerint a szentmise kétségtelenül áldozat. De nem ismétli meg a keresztáldozatot, hanem „az önmagát egyszeri szeplőtelen áldozatként Atyjának feláldozás Krisztus áldozatát az Úr eljövételének napjáig jelenné teszi és hatását alkalmazza" (LG 28). Ha e könyv új kiadására kerülne sor — amit nagyon is óhajtunk —, ezt könnyű lesz kijavítani.

Szívből kívánjuk, hogy e mű sok-sok embert vezessen be az imádság szépséges és titokzatos világába. „Aki imádkozik, üdvözül” — szokta mondogatni Liguori Szent Alfonz. Ezért az teszi a legnagyobb szolgálatot embertársainak, aki imádkozni tanítja őket. Különleges hála vagyunk tehát kötelezve a könyv szerzője iránt, aki — úgy, ahogy maga Jézus tette — oly buzgón tanít bennünket imádkozni.

Nemeshegyi Péter

Szabó Ferenc: Jézus Krisztus megközelítése. Róma 1978, 331 o.

A szerző a magyar olvasóközönségnek már nem ismeretlen. 1963 óta kilenc könyve jelent meg, kettőt pedig mások közreműködésével adott ki. Jelen művében az exegézis és a krisztológia mai kereséséről nyújt képet.

Az első rész 1971—72-ben a Vatikáni Rádióban tartott előadásorozatát tömöríti össze. Azt vizsgálja, hogy mit mondanak a történeti adatok a názáreti Jézusról, és hogy magyarázza a hívő keresztény egyház ezeket az adatokat. Más szóval hogyan alakítjuk ma ki Krisztus-képünket. Foglalkozik a biblián kívüli adatokkal, a klasszikus fundamentális teológiával, a szentírásmagyarázat mai módszerével. Hosszan bemutatja, mint alakul ki Jézus arca és feladata az evangéliumokból, majd pedig a feltámadás élménye hogyan érleli meg az első keresztényekben Krisztus személyének mélyebb megértését. Végül rámutat a hit szerepére Krisztus felismerésében. Bemutatott alapelveiből levonva a következtetést, egyszerű, de mély tanúságot tesz: ki neki Krisztus.

A második részben különböző folyóiratoknak (Mérleg, Teológia, Kat. Szemle, Szolgálat) készült írásait közli: Krisztus megközelítése tegnap és ma; A strukturalizmus és a keresztény hit elméze; Interjú Xavier Léon-Dufourral; Interjú Paul Ricoeurrel; Hit és megértés Bultmann művében; Viták Küng körül; Viták a „Christ sein”-ről; Hans Urs von Balthasar teológiája; A mai ember istenkeresése; Számot adni reménységünk-ről; A szeretet civilizációja. Ezekben az egymástól eléggé független fejezetekben a mai teológia időszzerű vitáiba ad bepillantást. A szerző maga a strukturalizmusról szóló szakaszt tartja legfontosabbnak. A két interjú nagyon érdekes és élményszerű.

A könyv maga nagyon tárgyilagos ismertetést ad, és minden eredetiségkedést elkerül. Különösen hasznosnak és aktuálisnak tartom a magyar olvasóközönség számára az első részt, mert bemutatja a hittudomány mai állásfoglalását az egyik legfontosabb kérdésben: mi a kölcsönös szerepe a hitnek és a történelmi adatoknak Krisztus-képünk kialakításában. A második rész vastagabb esetvonalásokkal az első részben és a címben megadott kérdésnek teológiai és filozófiai hátterét szemlélteti.

A könyv a szerzőtől igényelhető: Via dei Penitenziéri 20, I-00193 Roma.

Jálics Ferenc

Puskely Mária: A kik a jobbik részt választották. Róma 1978, 423 o. (Kapható a szerzőtől: Via della Stazione Aurelia 95, I-00165 Roma)

„Nehezen tudnám megmondani, hogyan került egymás mellé ez az öt női arckép” — kezdi előszavát a szerző. Az olvasónak tehát szabadságában áll az összehasonlításokat igénye szerint kielemezni.

Kik ezek a női alakok, akik „a jobbik részt választották”? Elisabeth Ann Seton, családanya, nevelő és szerzetalapító, Észak-Amerika első szentje; az egyetlen szentté avatott az öt között. Konvertita. Szociális lelkiületével felismerte korának égető szükségletét: alapítása fő feladatául a szegény gyermekek nevelését tűzte ki. A „Szeretet

Nővérei" — ahogy a nép elnevezte őket — ma is működnek hazájukban. — A következő Edith Stein. A szigorúan vallásos nevelésű, zsidó származású filozófóó egyetemista, Husserl asszisztense, akinek „az igazság utáni szomj volt egyetlen imádsága”, hosszú utat tesz meg a kölni, majd az echti kármelg és végül az auschwitzi gázkamráig, ahol „a Kereszt tudományából” jelesre tette le a vizsgát. — Két év múlva, 1944 decemberében lövik agyon a nyilas fegyveresek Pesten Salkaházi Sárát, aki újságírónak indult, sok nehézség után a Szociális Testvérek Társaságának tagja lett, és jelszava értelmében (Ecce ego, mitte me!) lobogó temperamentummal, nagy elszántsággal és szervező erővel dolgozott a legkülönbözőbb munkaterületeken. Életét rendestvéreieért ajánlotta fel, s vérével pecsételte meg hűségét. — Birnbauer Mária (Erzsébet nővér) egyetemista korában egy kármelita prédikációjának egy mondatából látta meg életének irányát: „Mert egyetlen lélek olyan érték, hogy a mi Urunk ezért egymagában lejjt volna az égből keserves kínhálálra.” Húsz évet töltött a pécsi kármelben, ebből 11 évig főnöknő. Az 50-es évektől a győri közkórházban könyvtáros. „Mi az én hivatásom? — írja ekkoriban. Szemlélni Istent eleven hittel, és apostolokdni érte lángoló lélekkel.” Ezt élte lelkének utolsó lobbanásáig. — Végül Madeleine Delbrét a saját életében megtalált Istent akarta bevinni a francia munkásnegyedek síkátoraiba. A szociális munka — kézzel és tolla — lett egyetlen hivatása. Testvérként szeretett mindenkit, mert „a hegyi beszéd miatt joga van arra, hogy testvérként bánjunk vele.”

Hálásak lehetünk a szerzőnek, hogy ezeket a különböző korú, nemzetiségű, nyelvű női „szenteket” alapos anyaggyűjtés után, zamatos magyarossággal olyan közel hozta hozzánk, hogy mindenki nemcsak élvezettel, hanem lelki haszonnal is olvashatja ezt a könyvet.

Hegyi Lúcia

Jelenits István: Betűslelek. Szent István Társulat, Budapest 1978, 316 o.

„Szentírásmagyarázó jegyzetek gyűjteményét” kapjuk ebben a könyvben. Főként az evangéliumokra vonatkoznak. A tárgyalás folyamán az ószövetségi és egyéb újszövetségi utalások is az evangéliumok tartalmának megértését szolgálják. A szerzővel mindjárt azt is hozzá kell tennünk, hogy ez a könyv munkaeszköz. Elolvasása úgy lesz gyümölcsöző, ha a szóbanforgó részeket megkeressük a Szentírásban. Az igényesebb olvasónak tanácsolja a szentírási fogalmakat magyarázó tudományos szótár, valamint egyéb művek használatát.

Az a megjegyzése, hogy írásában minden előképzettség nélkül el lehet igazodni, teljesen megfelel a valóságnak. Természetesen bizonyos fokú teológiai alapismeret szükséges annak megértéséhez, hogy a mai szentírástudomány itt közölt biztos vagy valószínű állításai nem érintik sem a Szentírás sugalmazott voltát, sem más hitgazságokat.

Tárgyalásában gondosan kerül minden triumfalizmust. Kifejezetten is szót emel elene (154). De sorai mögött meghúzódik, sőt néhol kifejezésre is jut az a mély meggyőződés — és ennek semmi köze sincs a belső értéket nélkülöző üres triumfalizmushoz —, hogy a jó hatalmasabb, mint a rossz. A látszat más, de a jó erőt rejtve munkálkodik. „Elsőpró, boldog győzelme később lesz nyilvánvaló” (64). Művének végső kicsengése is a Máté-evangélium utolsó mondata. Jahve biztató, az Ószövetségben alapmotívumként mindig visszatérő ígérete hangzik el itt: „En veletek vagyok” — állandóan — „a világ végezetéig.”

A kitűnő piarista szerzőnek számos cikke, tanulmánya, versei, Kempis-fordítása után ez az első önálló könyve. Sorai elmélkedő, imádkozó és az életet jól ismerő emberről tanúskodnak. Közeli hozzá a szentolvasó-imádságot, a Mária-tiszteletet, felemeli szavát az engedékenységgel ellen az erkölcsi kérdésekben. Elítéli a hamis jelszót: „Ami nem megy, ne erőltessük!” (205) Tartalmi értékein felül írói képességét is megmutatta ezzel a művével, s így megvan az okunk arra, hogy a lelki életet szolgáló irodalom terén még további alkotásokat is várjunk tőle. Célja ugyanis elsősorban az olvasó lelki haszna, és ennek rendeli alá tanító szándékát is.

K. G.